Regeringsrätten

Rättsfall

Underlag för inkomstberäkning vid schablonbeskattning av fastighet som bildats och bebyggts först efter beskattningsårets ingång

Besvär av TI angående S.:s inkomsttaxering 1972. – S. förvärvade den 1 aug 1971 tomträtten till en fastighet i E. Fastigheten som nybildats i början av 1971 hade under våren bebyggts med en enfamiljsvilla färdig i maj månad samma år. Vid särskild fastighetstaxering 1972 åsattes fastigheten ett värde av 112 000 kr, varav byggnadsvärde 103 000 kr och markvärde 9 000 kr. – I självdeklaration 1972 beräknade S. intäkten av fastigheten enligt schablonmetoden till 2 procent av ett uppskattat tomtvärde om 1 280 kr eller till 36 kr. – TN beräknade intäkten till 855 kr. Därvid utgick nämnden från ett värde på fastigheten av 103 000 kr och en innehavstid om fem månader.

Hos LSR yrkade S. att deklarationen skulle följas.

TI yttrade: Då byggnad påbörjats och färdigställts och tomt avstyckats först under beskattningsåret beräknas – eftersom någon taxeringsenhet icke uppkommit förrän under beskattningsåret – intäkten på ett uppskattat taxeringsvärde för taxeringsåret, dvs per den 1 jan 1972. Då fastigheten vid 1972 års särskilda fastighetstaxering åsatts ett sammanlagt taxeringsvärde å 112 000 kr, skulle intäkten av fastigheten vid 1972 års inkomsttaxering rätteligen tagas upp till 5/12 av 2 procent å 112 000 = 930 kr. –

LSR lämnade S:s besvär utan bifall.

KR i Sthlm yttrade: Eftersom intäktsberäkningen för schablontaxerade fastigheter enligt huvudregeln skall grundas på beskattningsårets taxeringsvärden, kan för en fastighet, som vid beskattningsårets ingång var obebyggd och därför saknar byggnadsvärde, icke läggas annan grund för intäktsberäknignen än markvärdet. – Den omständigheten, att en fastighet saknat taxeringsvärde och att intäktsberäkningen därför skall grundas på ett uppskattat värde, kan icke medföra att bebyggelse som skett efter beskattningsårets ingång skall beaktas. – Då den fastighet som det är fråga om i målet bildats och bebyggts först efter 1971 års ingång, skall därför vid intäktsberäkningen vid 1972 års taxering hänsyn tagas endast till ett uppskattat markvärde. Detta värde kan skäligen bestämmas till 9 000 kr. I följd härav och då S. tillträtt fastigheten den 1 aug 1971 upptages intäkten av densamma till 75 kr (5/12 av 2 procent av 9 000 kr).

I besvär hos RR anförde TI: Av lagtexten framgår ej klart hur värderingen av fastigheten avsetts skola ske. Enligt uttalande av RN (1959 3: 1) skall vid beräkning

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

av intäkt enligt schablonmetoden värdet av fastigheten upptagas till ett uppskattat värde vid beskattningsårets ingång. Några större problem vid nämnda värdering torde ej uppkomma då markområde förvärvats året före beskattningsåret. I sådant fall har i taxeringshänseende en fastighet (taxeringsenhet) uppkommit. I det fall däremot, då byggnad påbörjats och färdigställts under beskattningsåret och markområde förvärvats först under beskattningsåret har vid beskattningsårets ingång någon taxeringsenhet ej uppkommit. Att vid sådant förhållande uppskatta ett värde på "fastigheten" vid beskattningsårets ingång måste anses oegentligt.

RR yttrade: Det värde, som i förevarande fall åsättes, skall, jämlikt 24 § 2 mom första stycket andra punkten KL, avse förhållandena vid beskattningsåres ingång. Marken var då obebyggd. – RR lämnar därför besvären utan bifall. (RR föredr. 9.3; dom 8.4.1976)

Kvalificerad tomtrörelse?

Besvär av TI angående förhandsbesked för dödsboet efter A. – I ansökningen anförde dödsboet:

Fastigheten inköptes 1949 av A. Fastigheten var och är taxerad som jordbruksfastighet. A. avled 1963, dödsboet erhöll lagfart å fastigheten 1964. År 1972 började dödsboet vidtaga åtgärder för att avstycka och i framtiden försälja tomter å fastigheten. Under åren 1972–75 är ca 80 000:– nedlagda på fastigheten i investeringar för framtida tomtförsäljning. Investeringar har bl. a. skett i byggnadsplan, grundkarta, VA-anläggning, rörledningsmaterial etc. Lantmäteriförrättningen har påbörjats, men är ej avslutad. Inga tomter har dock ännu försålts från jordbruksfastigheten. Dödsboet önskar nu sälja hela jordbruksfastigheten till ett tomtaktiebolag, vilket dödsbodelägarna kommer att ensamma vara aktieägare i. Frågeställningen blir:

a) Har dödsboet rätt att försälja hela jordbruksfastigheten till aktiebolaget, med åtnjutande vid realisationsvinstberäkningen av indexuppräkning av senaste inköpspriset å jordbruksfastighet?

b) Har dödsboet rätt att vid realisationsvinstberäkningen åtnjuta uppräkning av inköpspriset för nedlagda kostnader för framtida tomtrörelse? Får även dessa kostnader indexuppräknas?

c) Har dödsboet rätt att vid realisationsvinstberäkningen uppräkna inköpspriset med 3 000 kr per år under innehavstiden? (Bebodd mangårdsbyggnad finnes.)

Det antecknades att dödsboet under hand upplyst, att försäljningen av fastigheten skulle ske innan lantmäteriförrättningen avslutats, att fastigheten skulle indelas i 32 tomter samt att fastigheten var belägen inom S. kommun.

RSV:s nämnd för rättsärenden yttrade:

Nämnden finner väl, att dödsboet efter A. vidtagit förberedande åtgärder för tomtrörelse på fastigheten i S. kommun men att dödsboet hittills icke sålt någon tomt från fastigheten och därför icke för närvarande kan anses bedriva tomtrörelse. Nämnden finner vidare att, om dödsboet innan avstyckning av tomter från fastigheten skett, i ett sammanhang försäljer fastigheten till ett av dödsbodelägarna helägt aktiebolag, en sådan försäljning icke heller kan anses innebära, att dödsboet påbörjar verksamhet som nyss sagts. På grund härav och under förutsättning att försäljningen sker för ett pris som icke överstiger fastighetens marknadsvärde vid försäljningstillfället, skall vinst vid försäljningen behandlas enligt reglerna för beskattning av realisationsvinst.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

Vidkommande frågan om beräkningen av realisationsvinst i anledning av försäljningen förklarar nämnden att, om dödsboet väljer att beräkna ingångsvärdet för fastigheten med utgångspunkt från den av A. år 1949 erlagda köpeskillingen, dödsboet vid vinstberäkningen äger omräkna köpeskillingen med vederbörligt omräkningstal. Nämnden förklarar vidare att dödsboet – under de förutsättningar som anges i punkt 2 sjätte stycket av anv till 36 § KL – äger vid vinstberäkningen göra avdrag för på fastigheten nedlagda förbättringskostnader, vilka ävenledes får omräknas med vederbörliga omräkningstal. Nämnden förklarar slutligen – enär avyttringen av fastigheten kommer att omfatta byggnad, som i huvudsak är avsedd att användas för bostadsändamål – att dödsboet vid vinstberäkningen äger tillgodoföra sig s k fast tillägg för bostadsbyggnad enligt bestämmelserna i punkt 2 femte stycket av anv till 36 § KL.

I besvär hos RR yrkade TI att dödsboet skulle förklaras ha påbörjat kvalificerad tomtrörelse 1972 och att ingångsvärdet på tomtmarken i rörelsen skulle beräknas med utgångspunkt från nämnda år. – RR lämnade besvären utan bifall. (RR:s dom 2.6.1976.)

Prenumerationsavgift för Läkartidningen

Besvär av T. angående inkomsttaxering 1972. TN vägrade T. med 85 kr yrkat avdrag för prenumerationsavgift avseende Läkartidningen. LSR och KR i Sthlm lämnade T.:s besvär häröver utan bifall.

RR yttrade: Läkartidningen utges av läkarnas fackliga sammanslutning, Sveriges läkarförbund, som organ för förbundet. Utredningen visar emellertid att tidningen närmast kan betecknas som en allmänmedicinsk tidskrift, ägnad att underlätta för läkarkårens medlemmar att följa den fortlöpande utvecklingen inom medicinens olika fack samt inom hälso- och sjukvårdsområdena. Av handlingarna framgår vidare att prenumerationsavgiften för tidningen ej är inräknad i medlemsavgiften till förbundet, att medlem ej är skyldig att prenumerera på tidningen samt att möjlighet att prenumerera står öppen även för icke förbundsmedlemmar. Vid nu angivna förhållanden utgör prenumerationsavgiften för T., som är legitimerad läkare, vid hans taxering avdragsgill kostnad för facklitteratur. (RR föredr. 6.4; dom 18.5.1976.)

Anm.: Se RÅ 1966 ref 21 (Skattenytt 1966 s. 407) och 1950 not 981 (Geijer Rosenqvist Sterner Del II fjärde upplagan s 353). Se även Taxeringsnämnden 1972 s 69 (Björne) samt Lönebeskattningsutredningens betänkande Del II, Fi-stencil 1965: 2 s 77.

Säljare av fastighet som vid köparens vidareförsäljning av fastigheten fått andel i vinsten har beskattats för andelen såsom för slutlikvid vid första försäljningen.

Besvär av B. angående eftertaxering för 1968. – B. Erhöll genom arv år 1948 en fjärdedel av Wirum 1:1 m fl. Enligt ett odaterat avtal sålde han fastighetsdelen med tillhörande inventarier till sin mor E. för 351 381 kr, varvid tillträde skulle anses ha skett den 1 jan 1960. I avtalet föreskrevs att

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

skulle fastigheten med inventarier säljas för ett pris som översteg fyra gånger beloppet 351 381 kr, skulle B. erhålla en fjärdedel av det sålunda överskjutande beloppet. Skulle försäljning ske till belopp understigande fyra gånger 351 381 kr skulle B. betala i enlighet med samma princip.

RR yttrade: B. sålde år 1960 sin andel av fastigheterna Wirum 1:1 m fl med tillhörande inventarier till Ena E. Med hänsyn till ett i målet företett avtal mellan B. och Ena E. om försäljningen och med beaktande av utgången i det av Kungl Maj:t den 28 nov 1972 avgjorda målet angående Ena E.:s inkomsttaxering 1967 får det anses att 1960 års försäljning skedde till ett i köpehandlingarna angivet pris, som enligt avtalet skulle slutligt fastställas först i samband med att Ena E. avyttrade fastigheten. Med det belopp, 371 940 kr, som B. uppburit under 1967, har köpeskillingen vid 1960 års försäljning slutligen bestämts. Frågan om beskattning av vad B. nu uppburit skall, oaktat beloppet influtit först år 1967, bedömas med utgångspunkt från de vid försäljningen 1960 gällande reglerna om beskattning av realisationsvinst. – På grund härav upphäver RR, med ändring av KR:s dom, den överklagade eftertaxeringen. (RR föredr. 17.3; dom 13.4.1976, en ledamot av RR var skiljaktig och gjorde ej ändring i KR:s dom.)

Anm.: Enligt RR:s dom 28.11.1972 (RÅ 1972 not. 1301) ansågs att vad Ena E. hade att utbetala till sonen B. utgjorde sådan omkostnad som fick avdragas vid beräkning av skattepliktig realisationsvinst. Se även RN 1960 nr 4: 7 samt RÅ 1963 ref 36.

Ettårsregeln för utlandsvistelse – semester

Besvär av TI angående förhandsbesked. – RSV:s nämnd för rättsärenden yttrade: Nämnden finner, att sökanden i beskattningshänseende är att anse som bosatt här i riket under ifrågavarande vistelse i Brasilien. Nämnden finner vidare, att sökanden under sagda vistelse utomlands åtnjuter lön eller annan därmed jämförlig förmån på grund av anställning där hos Ericsson do Brasil. – Nämnden finner slutligen att, om anställningen hos nämnda företag varar under tiden 9 juni 1975–1 juli 1976, sökandens tilltänkta åtgärd att förlägga intjänad semester till slutet av anställningsperioden och tillbringa semestern i Sverige ej kan anses utgöra hinder för sådan frikallelse från skattskyldighet, som anges i 54 § h) KL. På grund av det anförda förklarar nämnden, att sökanden under angivna förutsättningar skall vara frikallad från skattskyldighet för inkomst av nämnda anställning hos Ericsson do Brasil. – Vad nämnden ovan förklarat skall lända till efterrättelse vid sökandens taxeringar åren 1976 och 1977 under de förutsättningar, som anges i 8 § förordningen (1951: 442) om förhandsbesked i taxeringsfrågor.

Hos RR anförde TI: Skattefrihet enligt den s k ettårsregeln gäller under förutsättning att såväl anställningen som vistelsen i utlandet varat minst ett

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

år. Om sökanden definitivt avbryter vistelsen i utlandet och återvänder till Sverige före ettårsperiodens utgång har vistelsen i utlandet – oberoende av anledningen till avbrottet – inte varat i minst ett år. – RR: ej ändring. (RR föredr. 12.5; dom 13.5.1976).

Anm.: Se RSV Dt 1972 nr 2: 10 och RÅ 1973 ref. 23.

Sjömansskatt under anställning som kontrollant vid fartygsbygge?

Besvär av K. angående sjömansskatt 1972. – RR yttrade: Beträffande det ifrågavarande fartyget är i målet upplyst att kölsträckning vid det jugoslaviska varvet ägde rum den 6 okt 1971, att sjösättning skedde den 9 sept 1972 samt att fartyget levererades från varvet i juni 1973. K.:s tjänstgöring som kontrollant vid fartygsbygget för rederiets räkning under år 1972 – vid vars utgång fartyget, enligt vad som får antagas, ännu inte var färdigbyggt – kan ej anses som sådan anställning ombord på svenskt fartyg som avses i 1 § lagen (1958: 295) om sjömansskatt. K.:s inkomst från rederiet under hans tjänstgöring som kontrollant kan ej heller anses som ersättning under väntetid enligt andra stycket anvisningarna till nämnda paragraf. Lagen är därför ej tillämplig beträffande tjänstgöringen ifråga. På grund härav förklarar RR, med ändring av KR:s dom, att K. icke är skyldig att erlägga sjömansskatt för sin inkomst år 1972 av anställningen som kontrollant. (RR föredr. 11.5; dom 26.5.1976.)

Eftergift av skattetillägg

I tre mål har RR prövat frågan om skattetillägg kunnat enligt 116 d § TL efterges på grund av ursäktlighet.

I. Målet gäller en direktör som yrkat avdrag för pensionsförsäkringspremier såväl i förvärvskällan tjänst som under allmänna avdrag.

RR: I deklarationen har A. under inkomstslaget tjänst såsom intäkt upptagit en av arbetsgivaren för A.:s räkning erlagd pensionspremie å 10 428 kr samt såsom kostnad avdragit pensionspremie med samma belopp. Under allmänna avdrag har A. därjämte dragit av ett belopp av 10 423 kr utgörande avgifter för pensionsförsäkring hos Trygg Hansa. I målet är utrett att A.:s totala utgifter för pensionsförsäkringspremier uppgått till endast 10 428 kr. A. har således i deklarationen redovisat sina utgifter i nämnda hänseende dubbelt så högt som hans verkliga kostnader utgjort och yrkat avdrag därför vid taxeringen. – Genom redovisning av pensionsförsäkringspremier på sätt som skett får A. anses ha i deklarationen lämnat oriktig uppgift. – Den felaktighet varmed deklarationen varit behäftad är inte av den art att taxeringsnämnden utan särskild utredning eller undersökning av de faktiska förhållandena kunnat rätta densamma. Felaktigheten kan därför inte hänföras till sådan uppenbar misskrivning som skall föranleda att skattetillägg ej utgår. Ej heller kan med hänsyn till de insikter och erfarenheter i ekonomiska frågor, som A. måste antagas besitta, dubbelföringen av utgiften anses ursäktlig.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

II. Målet gäller en verkmästare som yrkat avdrag för samma räntekostnad under såväl förvärvskällan kapital som förvärvskällan jordbruksfastighet.

RR: H. har i självdeklarationen lämnat oriktig uppgift såtillvida att han vid redovisningen av inkomst av kapital gjort avdrag för en vid redovisningen av inkomst av jordbruksfastighet redan avdragen räntebetalning. – Dubbelföringen av ränteutgiften är inte någon sådan misskrivning som föranleder att skattetillägg inte skall utgå vid avvikelse från deklarationen. Emellertid kan ifrågasättas om felaktigheten inte kan anses som ursäktlig på sätt anges i 116 d § TL och skattetillägg därför efterges. För en sådan bedömning talar att många skattskyldiga ej torde komma till insikt om systemet för inkomstredovisningen i deklarationen och därför i välförstått intresse att inte gå miste om någon avdragsrätt upprepar en uppgift om avdragsgill utgift på varje ställe där sådan kan lämnas. I förevarande fall ger emellertid deklarationsblankettens avsnitt under inkomst av kapital otvetydigt besked om att endast sådan ränteutgift skall redovisas och avdragas, för vilken avdrag inte görs på annat ställe i blanketten eller i bilaga till denna. H.:s åtgärd att redovisa ränteutgiften under inkomst av kapital, fastän den upptagits också under inkomst av jordbruksfastighet, kan därför inte anses ursäktlig. Annat skäl till eftergift av skattetillägget är ej i fråga.

III. Målet gäller en lantarbetare som uppgivit en löneinkomst till 367 kr i stället för 3 671 kr.

RR: I den kontrolluppgift som företett avseende löneförmån från N.:s gård för tiden den 1 jan–den 1 febr 1971 finns, oaktat uppgiften skrivits för hand, tydligt angivet ett belopp om 3 671: 69 i kolumnen Kontant lön. De tre sista siffrorna är överstrukna. Den som upprättat deklarationen åt N. måste av misstag ha strukit över även siffran 1 när han avsett att stryka öretalet, varefter han fört över endast de tre första siffrorna till deklarationen, dvs ett belopp av 367 kr. Detta fel har inte kunnat rättas av TN utan tillgång till kontrolluppgift. TN:s avvikelse från deklarationen utgör därför ej sådan rättelse av uppenbar misskrivning som avses i 116 b § TL. – Den i RR förebragta utredningen i målet ger emellertid vid handen att N. varit hänvisad till att få hjälp av annan med att upprätta deklarationen och att han inte haft förutsättningar att vid undertecknandet av denna upptäcka och korrigera en felaktighet av det slag, varom här är fråga. Med hänsyn till de särskilda omständigheterna finner RR att felaktigheten måste anses ursäktlig. Skattetillägget skall således med tillämpnig av 116 d § TL eftergivas.

(RR föredr. 27.4; domar 20.5.1976.)

Fråga om TI:s rätt att föra talan om skattetillägg i extraordinär ordning enligt 100 § 1:a st. 5) och 101 § TL samt om uppenbart förbiseende förelegat

Besvär av TI angående skattetillägg för E vid inkomsttaxering 1972. – TN bestämde på grund av lågt kontantöverskott E.:s inkomst av rörelse skönsmässigt till ett 5 000 kr högre belopp än inkomsten enligt deklarationen.

I besvär, som inkom till LSR den 4 sept 1973 yrkade TI – under åberopande av 101 § och 100 § första stycket 5) TF – att E. skulle påföras skattetillägg beräknat på ett belopp av 5 000 kr. Till stöd för sin talan anförde han att lokala skattemyndigheten av förbiseende ej påfört E. skattetillägg, trots att så bort ske jämlikt 116 a § andra stycket TF.

RR yttrade: Sådan talan om påföring eller ändring av skattetillägg som TI äger

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

föra med stöd av 116 § tredje stycket TL, skall på grund av stadgandet i 116 § första stycket jämfört med stadgandena i 74 § tredje stycket och 76 § tredje stycket samma lag föras genom besvär före utgången av april månad året efter taxeringsåret. – TI, som i förevarande mål ej fört talan inom nämnda tid, har i en den 4 sept 1973 till LSR inkommen skrivelse anfört besvär under åberopande av 101 § jämfört med 100 § första stycket 5) TL och därvid yrkat påförande av skattetillägg. Till stöd för sitt yrkande har TI anfört: TN har troligen av förbiseende underlåtit att på första sidan i den skattskyldiges deklaration kryssmarkera i ruta 23 "Blankett för skattetillägg". Därigenom har den lokala skattemyndigheten aldrig kommit att taga ställning till frågan om skattetillägg. RSV har i sin handledning rörande skattetillägg och förseningsavgift uttalat, att lokal skattemyndighet skall kontrollera hela taxeringsmaterialet för att tillse att de fall som kan föranleda skattetillägg tas upp till prövning.

Lokala skattemyndighetens underlåtenhet att i förevarande fall besluta om skattetillägg bör likställas med ett sådant uppenbart förbiseende som avses i 100 § första stycket 5) TL. – Den omständigheten att kryssmarkering ej gjorts av TN innebär ej att lokala skattemyndighetens underlåtenhet att påföra skattetillägg är hänförlig till sådant uppenbart förbiseende som avses i 100 § första stycket 5) TL. På grund härav och då ej heller i övrigt visats att sådant förbiseede förelegat lämnar RR besvären utan bifall. (RR föredr. 16.3; dom 27.4.1976.)

Anm.: Se SOU 1969: 42 s 16, 146, 147, 241, prop 1971: 10 s 274, Hermansson m fl, Taxeringshandbok s 362–364.

Fråga i vad mån kommanditbolag vars delägare driver handel med fastigheter skall beskattas för inkomst av rörelse vid överlåtelse av fastigheter till delägarna

Besvär av vederbörande TI:r i mål angående förhandsbesked till aktiebolagen A. och B. –

I ansökan hos RSV om förhandsbesked uppställde aktiebolagen A. och B. följande förutsätningar:

a) Aktiebolaget A. driver handel med fastigheter
b) Kommanditbolaget C. driver handel med fastigheter
c) Kommanditbolagen KB F 1, KB F 2, KB F 3 ov (27 st) äger och förvaltar var sin fastighet
d) I kommanditbolaget C. är A. komplementär och aktiebolaget B. kommanditdelägare (insats 21 000 kr)
e) I kommanditbolagen KB F 1–27 är C. komplementär och A. kommanditdelägare (insats 100 kr i varje KB).

Aktiebolagen A. och B. hemställde att RSV skulle lämna förhandsbesked av den innebörden

1. att A. äger förvärva 18 fastigheter i Göteborg från KB F 1, F 2 osv till uppräknat pris grundat på realisationsvinstreglerna enligt kommunalskattelagen,
2. att delägarna i de säljande kommanditbolagen inte drabbas av beskattning på grund av fastighetsförsäljningarna,

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

3. att överskotten från de fastighetsägande kommanditbolagen via kommanditbolaget C. utan skattepåföljd kan överföras till A. samt
4. att A. som anskaffningskostnad för fastigheterna får tillgodoräkna sig belopp motsvarande erlagd köpeskilling för resp fastighet.

RSV:s nämnd för rättsärenden meddelade följande förhandsbesked:

Nämnden finner att de hyresfastigheter, som A. avser att förvärva, icke utgör omsättningtillgång i rörelse för de säljande kommanditbolagen. På grund härav förklarar nämnden att, om ettvart av dessa kommanditbolag säljer sin fastighet till A. för ett pris, som motsvarar det belopp till vilket fastigheten kan överlåtas utan att skattepliktig realisationsvinst uppkommer på grund av försäljningen, försäljningarna icke skall föranleda inkomstbeskattning vare sig för A. eller för B. Vidare förklarar nämnden, att överförande på sätt i anökningen angivits av kapitalöverskotten hos de säljande kommanditbolagen till A. icke skall föranleda inkomstbeskattning för något av sökandebolagen. Nämnden finner slutligen att, om A. från något av de säljande kommanditbolagen förvärvar fastigheten i fråga för ett pris, som överstiger fastighetens allmänna saluvärde vid tidpunkten för förvärvet, det säljande kommanditbolaget härigenom får anses ha vidtagit åtgärd för att A. skall kunna tillgodoräkna sig ett högre anskaffningsvärde för fastigheten än som är rimligt, vilket kan antagas ha skett för att bereda A. obehörig förmån i beskattningsavseende. Vid angivna förhållanden skall – jämlikt punkt 3 b sista stycket anv. till 29 § KL – anskaffningsvärdet i skälig mån jämkas. På grund härav förklarar nämnden, att A. icke äger att som anskaffningsvärde för fastigheten tillgodoräkna sig avdrag med högre belopp än som motsvarar fastighetens allmänna saluvärde vid tidpunkten för förvärvet. – En ledamot (Hornhammar) var skiljaktig och anförde: Jag delar majoritetens mening i vad gäller besvarandet av de två första frågorna i ansökan. I övriga delar anse jag att beskedet bort utformas enligt följande: Före fastighetsförsäljningarna utgör andelarna i de säljande kommanditbolagen varulager i rörelsen hos C. Genom försäljningarna upphör detta att vara fallet. Denna förändring av andelarnas karaktär är att bedöma som uttag av varulagret. Skillnaden mellan andelarnas värde efter försäljningarna och deras dessförinnan gällande värde i skattehänseende utgör därvid skattepliktig inäkt. I den mån överskott från de säljande kommanditbolagen överförs, innan sådan förändring av andelarnas karaktär skett, är överföringen i och för sig att anse som uttag ur varulagret och utgör därför skattepliktig intäkt. – A. äger som anskaffningskostnad för fastigheterna tillgodoräkna sig belopp motsvarande erlagd köpeskilling för resp fastighet.

Hos RR yrkade vederbörande TI:r i Stockholm och Göteborg att RR måtte ändra förhandsbeskedet så, att försäljning av dotterkommanditbolagens (KB F 1 osv) fastigheter skulle bli föremål för rörelsebeskattning antingen vid överföring av vinstmedel från dotterkommanditbolagen eller redan vid försäljningarna av dessas fastigheter.

RR yttrade: Handelsbolag, däri inbegripet kommanditbolag, utgör – i motsats till vad som gäller i fråga om aktiebolag – ej särskilt skattesubjekt. Handelsbolagets vinst beskattas direkt hos andelsägaren och beskattningen sker oberoende av om vinsten överförs till andelsägaren eller kvarstår i handelsbolaget. Reglerna för beskattning av handelsbolag skiljer sig härigenom på ett grundläggande sätt från vad som gäller för aktiebolag och liknande juridiska personer. Med hänsyn härtill kan de regler som utbildats för be-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

skattning inom en koncern av aktiebolag icke utan vidare tillämpas analogt beträffande koncern, i vilken ingår handelsbolag. – I förevarande fall driver ägarna av de kommanditbolag, vilkas fastigheter skall säljas, handel med fastigheter. Med beaktande av den nyss angivna skillnaden i principerna för beskattning av handelsbolag och aktiebolag måste vid affärshandlingar av här ifrågavarande slag anses att de av kommanditbolagen ägda fastigheterna ingår i varulagret i en mot andelsägarens ägareandel svarande mån. – På grund härav förklarar RR, med ändring av överklagade förhandsbeskedet, att kommanditbolagens försäljning av fastigheterna utgör ett led i andelsägarens handel med fastigheter och att vinst, som uppkommer vid försäljningen, skall beräknas och beskattas såsom inkomst av rörelse, samt att andelsägares anskaffningsvärde för fastighet, som han sålunda förvärvat, skall grundas på köpeskillingen vid förvärvet. (RR föredr. 7.4; dom 10.5.1976.)

Riksdagsmans avgifter till sitt politiska parti

Besvär av riksdagsmannen T. angående inkomsttaxering 1970. – T. yrkade i sin deklaration avdrag för följande belopp: 1) 1 200 kr för obligatorisk avgift till riksdagsgruppskansliet, 2) 600 kr för obligatorisk avgift till Stockholms läns socialdemokratiska partidistrikt, 3) 300 kr för av riksdagsgruppen beslutad avgift till partiet. – TN medgav avdrag för beloppet 1 200 kr men vägrade övriga avdrag. – LSR och KR i Sthlm fastställde TN:s beslut.

RR yttrade: T., som vid taxeringen erhållit yrkat avdrag för avgift till riksdagsgruppkansliet – har icke gjort sannolikt att han som motprestation för det belopp å 600 respektive 300 kr, vilka han såsom riksdagsman erlagt till sitt parti, erhållit arbetsbiträde eller andra tjänster som varit att hänföra till uppdraget som riksdagsman eller att avgifterna av andra skäl skulle utgöra kostnader för fullgörande av detta. Icke heller kan beloppen anses utgöra sådana särskilda omkostnader som riksdagsledamotsuppdraget medför och som skall täckas av den särskilda kostnadsersättningen. – På grund av vad sålunda anförts lämnar RR besvären utan bifall. (RR föredr. 31.3; dom 27.4.1976.)

Anm.: Se RÅ 1965 ref 5 och 1973 ref 31 I–IV (Skattenytt 1965 s. 296 och 1974 s. 277).

Skatteplikt för fastigheter tillhörande De Handikappades Riksförbund

Besvär av riksförbundet beträffande allmän fastighetstaxering 1970. – Fastighets-TN åsatte två förbundet tillhöriga fastigheter i Tranås ett gemensamt taxeringsvärde såsom skattepliktig annan fastighet.

Hos fastighets-PN yrkade förbundet att fastigheterna skulle undantas från skatteplikt och anförde. Fastigheterna användes dels till att bereda handikappade personer rekreationsvistelse mot låg inackorderingsavgift och dels till

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

omskolning och utbildning av yngre gravt handikappade personer. – Fastighets-PN fann att fastigheten, som nyttjas som sjukvårdsinrättning, skulle undantas från skatteplikt.

Hos KR yrkade TI att fastighets-TN:s beslut skulle fastställas.

KR i Sthlm anförde: De Handikappades Riksförbund kan inte anses såsom sådan institution som avses i 5 § 1 mom e) KL. På grund härav och då ej heller annan i samma lagrum angiven grund för skattefrihet visats föreligga ändrar KR fastighets-PN:s beslut och fastställer fastighets-TN:s beslut.

Hos RR yrkade förbundet att fastigheterna skulle undantas från skatteplikt. – RR: ej ändring. (RR föredr. 10.3; dom 8.4.1976; en ledamot av RR ansåg dock förbundets verksamhet ha till huvudsakligt ändamål att – utan att tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen – utöva hjälpverksamhet bland behövande; därvid uppfattas hjälpverksamheten i en mera vidsträckt bemärkelse och avser här tillgodoseende av hjälpbehov som är speciella för de handikappade och som utövas inom områden där det allmänna i dag funnit positiva insatser ofrånkomliga. Ledamoten ville därför undanta fastigheterna ifråga från skatteplikt.

Anm.: Se Hagstedt, Om beskattning av stiftelser s. 273–280.

Fråga om den omständigheten att en person beskattats för sådan förmån av ringa värde som inte skall tas upp såsom inkomst av tjänst kan medföra rätt att anföra besvär i extraordinär ordning?

A. Besvär av J. angående inkomsttaxering 1973. – J. hade enligt kontrolluppgift i sin tjänst erhållit "lunchersättning" med 400 kr. – I deklarationen upptog J. ej ersättningen till beskattning och TN följde deklarationen i detta hänseende.

TI yrkade hos LSR att beloppet 400 kr skulle upptagas till beskattning. – J. invände att ersättningen utgått i form av "subventionerade matkuponger" och att den icke överstigit 400 kr.

LSR yttrade bl a: I målet har framkommit att J. av arbetsgivaren har erhållit matkuponger till AB Tetra Paks lunchrestaurang till ett värde av 400 kr. Detta får anses jämförbart med att han erhållit fri kost. Enligt RSV:s anvisningar angående beskattning av vissa naturaförmåner skall alltid fri kost (ett eller flera mål om dagen) anses såsom en skattepliktig förmån. Under angivna förhållanden upptages 400 kr till beskattning.

Hos KR yrkade J. efter den ordinarie besvärstidens utgång under åberopande av rätt till besvär i särskild ordning att värdet av från arbetsgivaren erhållna lunchkuponger, 400 kr, inte skulle upptagas till beskattning. Han gjorde därvid gällande att den av honom åtnjutna förmånen ej var av skattepliktig natur.

KR i Gbg avvisade besvären och anförde: Av utredningen i målet framgår,

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

att J. ej har utgivit något vederlag för lunchkupongerna. J. bör, såsom LSR funnit, anses ha åtnjutit en förmån som kan jämställas med fri kost. Vid sådant förhållande får lunchkupongerna antas vara avsedda att utgöra direkt vederlag till J. för utfört arbete. Förmånen utgör därför för J. skattepliktig inkomst, oaktat dess värde begränsats till 400 kr.

RR yttrade: J:s yrkande att lunchkupongerna ej skall beskattas avser fråga huruvida förmånen, med hänsyn till dess värde och övriga omständigheter, är av beskaffenhet att jämlikt 32 § 3 mom sista stycket KL skola upptagas som inkomst av tjänst. Yrkandet avser däremot inte fråga om förmånen är av skattepliktig natur. Det kan därför inte prövas enligt 100 § första stycket 1) TL. – På grund av det anförda fastställer RR det slut vartill KR kommit i målet. (RR föredr. 11.5; beslut 3.6.1976.)

En ledamot av RR (Hellner) var skiljaktig och anförde: J. har i målet upplyst att de 400 kr, som hans arbetsgivare redovisat i kontrolluppgift såsom till J. utgiven lunchersättning under ett års anställning, avser "subventionerade matkuponger" från Tetra Paks personalrestaurang. Det ligger närmast till hands att förstå upplysningen så att kupongerna berättigat J att få lunch till nedsatt pris på restaurangen, varvid arbetsgivaren ersatt eller ersätter denna för den lämnade rabatten. Förmånen får med hänsyn härtill och till omständigheterna i övrigt hänföras till sådan förmån som enligt 32 § 3 mom sista stycket KL ej skall upptagas som intäkt av tjänst. Att förmånen ej skall upptagas som intäkt kan enligt min mening inte tilläggas annan innebörd än att förmånen är skattefri. – Genom LSR:s beslut har J. taxerats för förmånen, oaktat denna enligt det sagda inte är skattepliktig. Han har däför ägt anföra besvär över beslutet enligt 100 § första stycket 1) TL. De i KR anförda besvären har inkommit inom tid, som enligt samma paragraf gäller för besvär i särskild ordning. KR hade följaktligen ej ägt avvisa besvären såsom för sent inkomna. - Med undanröjande av KR:s beslut återförvisar jag målet till KR för ny behandling.)

B. Besvär av N. angående inkomsttaxering 1972. – I 1972 års deklaration upptog N., som var anställd vid Sveriges Radio, vid beräkning av inkomst av tjänst 250 kr avseende fri mottagaravgift för radio och TV. Han yrkade avdrag med motsvarande belopp.

Hos RR yrkade N., under åberopande av 100 § första stycket 2) TL och med hänvisning till en dom av RR den 27 nov 1974, att inte bli beskattad för beloppet 250 kr.

RR yttrade: N:s yrkande att mottagaravgiften ej skall beskattas avser fråga huruvida förmånen, med hänsyn till dess värde och övriga omständigheter, är av beskaffenhet att jämlikt 32 § 3 mom sista stycket KL skola upptagas som inkomst av tjänst. Yrkandet avser däremot inte fråga om förmånen är av skattepliktig natur. Det kan därför inte prövas enligt 100 § första stycket 1) TL. I målet är ej heller fråga om sådant frikallande från skattskyldighet som avses i 100 § första stycket 2) nämnda lag. – På grund av det anförda och då omständighet som kan föranleda extraordinär besvärsrätt på annan grund ej föreligger lämnar RR besvären utan bifall. (RR föredr. 1.6; beslut 24.6.1976.)

Anm.: Jämför RÅ 1961 ref. 52 (Skattenytt 1962 s. 177).

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46

Deklaration lämnad på särskilt uppsamlingsställe (bankkontor) – rätt tid?

Besvär av T. angående förseningsavgift. – Lokala skattemyndigheten i Huddinge fögderi påförde T. förseningsavgift med 237 kr, enär deklarationen enligt datumstämpel inkommit till ifrågavarande myndighet först den 25 mars 1972.

Hos LSR yrkade T. att lokala skattemyndighetens beslut skulle undanröjas och anförde bl a att deklarationen inlämnades den 15 febr 1972 på ett av SE-bankens kontor.

LSR yttrade: Då något belägg ej föreligger för att nämnda deklaration skulle kommit vederbörande myndighet tillhanda inom föreskriven tid (något av SE-bankens kontor är ej att betrakta som vederbörande myndighet) och då någon annan omständighet av betydelse ej åberopats, finner rätten att befrielse från påförd förseningsavgift inte kan medges. Bsvären lämnas därför utan bifall. – KR i Sthlm: ej ändring.

RR yttrade:

Vid den tidpunkt år 1972 när T:s självdeklaration senast rätteligen skulle vara avlämnad gällde att den skulle avlämnas till länsstyrelsen eller till lokal skattemyndighet i det län, där taxeringen skulle äga rum, eller ock till ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd. Vidare gällde att, om på föranstaltande av eller i samråd med länsstyrelsen i kommun vidtagits särskild anordning för mottagande av deklarationer, deklaration till ledning för taxering inom länet fick avlämnas i enlighet därmed. Av Stockholms läns allmänna kungörelser den 30 nov 1971 nr 364 framgår, att inom Lidingö fögderi som särskilt mottagningsställe, där deklarationer kunde lämnas t o m den 15 febr, hade anordnats bl a "Skandinaviska banken, Stockholmsvägen 18, Lidingö". – T. har i RR uppgivit att hans deklaration den 14 eller 15 febr 1972 avlämnats genom att den stoppats i den låda som fanns på SE-bankens kontor, Stockholmsvägen 18, Lidingö, för ändamålet. – RR har låtit inhämta utredning och yttrande av skattechefen i Stockholms län. Av utredningen, som innefattar yttrande av bl a lokala skattemyndigheterna i Lidingö och Huddinge fögderier, framgår bl a att deklarationer, som inkommer i rätt tid, ej ankomststämplas, att deklarationer, som efter den 15 febr ankommer till lokal skattemyndighet från länsstyrelse eller annan lokal skattemyndighet, ej heller ankomststämplas, att post, som efter nyssnämnda datum ankommer till lokal skattemyndighet från länsstyrelse eller annan lokal skattemyndighet vid postsorteringen läggs för sig just för att hindra att deklarationer blir ankomststämplade av misstag, att omedelbart efter den 15 febr sker en grovsortering, oberoende av eventuella adresser på kuvert o d, med ledning av de numeriska uppgifterna på deklarationerna, samt att deklarationer, som vid sorteringen visar sig skola skickas till andra lokala skattemyndigheter, vidarebefordras i början av mars men att felsortering förekommer, som rättas först senare. – Med hänsyn till innehållet i förenämnda länskungörelser jämfört med 35 § andra stycket TL skall deklaration, som avlämnats senast den 15 febr 1972 vid ifrågavarande bankkontor, Stockholmsvägen 18, Lidingö, anses som rätteligen avlämnad. Vad T. uppgivit om avlämnandet av sin deklaration kan med beaktande av utredningen i målet hållas för sannolikt. Enär T. således måste anses ha rätteligen avgivit sin självdeklaration, undanröjer RR, med ändring av KR:s dom, den T. påförda förseningavgiften. (RR föredr. 11.5; dom 3.6.1976.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:02:46